

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.04- 05.01/071.00.1/М- ВК1.1-2022
	Екземпляр № 1	Арх 16 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
бізнесу та сфери обслуговування

30 серпня 2022 р.,

протокол № 07

Голова Вченої ради

Галина ТАРАСІОК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Трансфертне ціноутворення»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»
факультет бізнесу та сфери обслуговування
кафедра інформаційних систем в управлінні та обліку

Схвалено на засіданні кафедри
інформаційних систем в
управлінні та обліку
29 серпня 2022 р.,
протокол № 07

Завідувач кафедри
Сергій ЛЕГЕНЧУК

Гарант освітньо-професійної
програми

Людмила ЧИЖЕВСЬКА

Розробник: д. філос., доцент кафедри інформаційних систем в управлінні та
обліку ЗАХАРОВ Дмитро

Житомир
2022 – 2023 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.04- 05.01/071.00.1/М- ВК1.1-2022
	Екземпляр № 1	Арк 16 / 2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	07 «Управління та адміністрування»	За вибором	
Модулів – 2	Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		__2__	2__
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		3	3
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 5 самостійної роботи – 10	Освітній ступінь «магістр»	Лекції	
		12 год.	4 год.
		Практичні	
		18 год.	6 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
Вид контролю: залік			

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.04- 05.01/071.00.1/М- ВК1.1-2022
	Екземпляр № 1	Арк 16 / 3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування в здобувачів теоретичних та практичних знань про трансфертне ціноутворення в системі оподаткування, методичні основи формування трансфертних цін, порядку формування документації і звітності з трансфертного ціноутворення, механізму контролю за трансфертними цінами, оцінку впливу ризиків трансфертного ціноутворення на фінансові результати діяльності підприємства.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- набуття здобувачами поглиблених знань про трансфертне ціноутворення в системі оподаткування;
- засвоєння теоретичних основ контролю за трансфертним ціноутворенням;
- опанувати методичні основи формування трансфертних цін;
- вивчити порядок формування документації і звітності з трансфертного ціноутворення та механізми контролю за трансфертними цінами.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»:

ЗК01. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК01. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.

СК03. Здатність застосовувати теоретичні, методичні і практичні підходи щодо організації обліку, контролю, планування та оптимізації податкових розрахунків.

СК05. Здатність застосовувати методи і методики аналітичного забезпечення сучасних систем менеджменту з урахуванням стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності, ризику та/або асиметричності інформації.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю код спеціальності «Назва спеціальності»:

РН02. Знати теорію, методику і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу і контролю для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.04- 05.01/071.00.1/М- ВК1.1-2022
	Екземпляр № 1	Арк 16 / 4

РН06. Визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації.

РН08. Обґрунтовувати вибір оптимальної системи оподаткування діяльності суб'єкта господарювання на підставі діючого податкового законодавства.

РН09. Формувати фінансову звітність за національними та міжнародними стандартами для суб'єктів господарювання на корпоративному рівні, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень.

РН10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень.

РН11. Розробляти та оцінювати ефективність системи контролю суб'єктів господарювання.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Теоретичні основи правового регулювання контролю за трансфертним ціноутворенням.

1. Поняття та ознаки трансфертного ціноутворення та контрольованих операцій.

2. Співвідношення поняття «трансфертне ціноутворення» із поняттями «податкове планування», «обхід податків», «ухилення від сплати податків».

3. Міжнародні та національні правові документи в сфері контролю за трансфертним ціноутворенням.

4. Принципи контролю за трансфертним ціноутворенням: принцип «витагнутої руки», принцип розподілу прибутку за формулою.

Тема 2. Суб'єкти та об'єкти контролю за трансфертним ціноутворенням. Методи трансфертного ціноутворення.

1. Сторони господарської операції як суб'єкти, що зобов'язані дотримуватися правил контролю за трансфертним ціноутворенням.

2. Пов'язані особи: поняття, критерії визнання.

3. Інші суб'єкти правовідносин контролю за трансфертним ціноутворенням.

4. Об'єкти контролю за трансфертним ціноутворенням.

Тема 3. Визначення відповідності умов контрольованої операції принципу «витагнутої руки».

1. Методи встановлення відповідності умов контрольованої операції принципу "витагнутої руки" та порядок їх застосування.

2. Джерела інформації, що використовуються для встановлення відповідності умов контрольованої операції принципу "витагнутої руки".

3. Попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях, як альтернативна процедура визначення відповідності умов контрольованої операції принципу «витагнутої руки».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.04- 05.01/071.00.1/М- ВК1.1-2022
	Екземпляр № 1	Арк 16 / 5

Змістовий модуль 2.

Тема 4. Складення та подання звітності із трансфертного ціноутворення для податкового контролю.

1. Поняття та види звітності із трансфертного ціноутворення.
2. Особливості складення звіту та документації із трансфертного ціноутворення.
3. Порядок та строки подання звіту про контрольовані операції.

Тема 5. Податковий контроль за встановленням відповідності умов контрольованих операцій принципу "витягнутої руки" та відповідальність платника податків.

1. Моніторинг контрольованих операцій.
3. Особливості оскарження рішень прийнятих за результатами перевірки контрольованих операцій.
3. Відповідальність платників податків у випадку невідповідності умов контрольованих операцій принципу "витягнутої руки".

Тема 6. Управління ризиками трансфертного ціноутворення.

1. Ризики донарахування податків при перевірці фіскальними органами.
2. Фінансові ризики, пов'язані з адмініструванням податків.
3. Формування корпоративної стратегії протидії ризикам ТЦУ.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.04- 05.01/071.00.1/М- ВК1.1-2022
	Екземпляр № 1	Арк 16 / 6

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Змістовий модуль 1								
Тема 1. Теоретичні основи правового регулювання контролю за трансфертним ціноутворенням.								
Тема 2. Суб'єкти та об'єкти контролю за трансфертним ціноутворенням. Методи трансфертного ціноутворення								
Тема 3. Визначення відповідності умов контрольованої операції принципу «витягнутої руки»								
<i>Разом за змістовий модуль 1</i>								
Змістовий модуль 2								
Тема 4. Складення та подання звітності із трансфертного ціноутворення для податкового контролю.								
Тема 5. Податковий контроль за встановленням відповідності умов контрольованих операцій принципу "витягнутої руки" та відповідальність платника податків.								
Тема 6. Управління ризиками трансфертного ціноутворення.								
<i>Разом за змістовий модуль 2</i>								
ВСЬОГО								

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.04- 05.01/071.00.1/М- ВК1.1-2022
	Екземпляр № 1	Арк 16 / 7

5. Теми практичних (лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Теоретичні основи правового регулювання контролю за трансфертним ціноутворенням.		
2	Суб'єкти та об'єкти контролю за трансфертним ціноутворенням. Методи трансфертного ціноутворення.		
3	Визначення відповідності умов контрольованої операції принципу «витагнутої руки»		
4	Складення та подання звітності із трансфертного ціноутворення для податкового контролю.		
5	Податковий контроль за встановленням відповідності умов контрольованих операцій принципу "витагнутої руки" та відповідальність платника податків.		
6	Управління ризиками трансфертного ціноутворення.		
РАЗОМ			

5. Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Теоретичні основи правового регулювання контролю за трансфертним ціноутворенням.

Поняття ТЦУ, його сутність та зміст. Настанови Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) щодо трансфертного ціноутворення. Вплив трансфертного ціноутворення на бізнес та оподаткування.

Тема 2. Суб'єкти та об'єкти контролю за трансфертним ціноутворенням. Методи трансфертного ціноутворення.

Загальна характеристика методів трансфертного ціноутворення. Перелік методів, рекомендованих Настановами ОЕСР. Сутність традиційних операційних методів. Сутність методів прибутку від операцій.

Тема 3. Визначення відповідності умов контрольованої операції принципу «витагнутої руки».

Умови визнання контрольованих операцій зіставними з неконтрольованими. Визначення зіставності комерційних та/або фінансових умов операцій з умовами контрольованої.

Тема 4. Складення та подання звітності із трансфертного ціноутворення для податкового контролю.

Звітність щодо контрольованих операцій. Вимоги щодо форми, змісту і строків подання звітності. Складання та подання звіту про контрольовані операції з трансфертного ціноутворення для податкового контролю.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.04- 05.01/071.00.1/М- ВК1.1-2022
	Екземпляр № 1	Арк 16 / 8

Тема 5. Податковий контроль за встановленням відповідності умов контрольованих операцій принципу "витягнутої руки" та відповідальність платника податків.

Порядок проведення перевірки контрольованих операцій Джерела інформації, що використовуються для встановлення відповідності умов контрольованої операції принципу «витягнутої руки». Самостійне коригування ціни контрольованої операції і сум податкових зобов'язань.

Тема 6. Управління ризиками трансфертного ціноутворення.

Ризики додаткового (самостійного) оподаткування. Ризики донарахування податків при перевірці фіскальними органами: пов'язані з неоднозначним тлумаченням терміну «пов'язані особи», різним визначенням контрольованих операцій, різним вибором методу визначення ціни в контрольованих операціях, різним розумінням зіставності операцій та різним розумінням допустимості джерел інформації.

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання обирається студентом самостійно за погодженням із викладачем. Студент повинен надати індивідуальне завдання для перевірки в призначений викладачем термін, але не пізніше терміну проведення підсумкового модульного контролю. Оцінка за виконання індивідуального завдання додається до загальної оцінки за навчальною дисципліною. Об'єктом індивідуального творчого завдання є конкретний об'єкт авторського права.

При оцінюванні творчого завдання враховуються такі критерії:

- 1) послідовність аналізу;
- 2) вміння застосувати інформаційні джерела;
- 3) наявність узагальнень;
- 4) оригінальність підходу;
- 5) глибина опрацювання інформаційного матеріалу;
- 6) оформлення.

8. Методи навчання

Лекційні заняття, практичні заняття, тренінги, ділові ігри, самостійна робота, консультації протягом семестру.

9. Методи контролю

Поточний контроль (поточне опитування, виконання завдань на практичних заняттях, поточне тестування), перевірка модульних контрольних робіт, перевірка домашніх завдань здобувачів вищої освіти; екзамен через електронне тестування при умові недостатності балів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.04- 05.01/071.00.1/М- ВК1.1-2022
	Екземпляр № 1	Арк 16 / 9

В процесі поточного контролю здійснюється перевірка запам'ятовування та розуміння програмного матеріалу, набуття вміння і навичок конкретних розрахунків та обґрунтувань, опрацювання, публічного та письмового викладу (презентації) певних питань дисципліни.

Поточний контроль здійснюється шляхом опитування або тестування під час лекцій та практичних занять, виконання домашнього завдання, модульного контролю, а також за підсумками систематичності і активності роботи здобувача вищої освіти протягом семестру. У разі невиконання завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студент має право здати їх індивідуально до останнього практичного заняття.

Підсумковий контроль – комплексне оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни за всіма видами навчальних занять. Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену. Основним завданням підсумкового контролю є перевірка розуміння здобувача вищої освіти програмного матеріалу дисципліни в цілому, розуміння логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатність творчо використовувати отриманні знання.

Модульний контроль здійснюється у формі 2 контрольних робіт за окремими частинами дисципліни (модулями). Результати модульного контролю доводяться до відома здобувачів вищої освіти.

Максимальна кількість балів за семестр дорівнює 100 балам.

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	Модуль 1	T4	T5	T6	Модуль 2	100
10	10	10	20	10	10	10	20	

Шкала оцінювання

За шкалою	Екзамен	Залік	Бали
A	Відмінно	Зараховано	90-100
B	Добре	Зараховано	82-89
C			74-81
D	Задовільно	Зараховано	64-73
E			60-63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35-59
F		Не зараховано	0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.04- 05.01/071.00.1/М- ВК1.1-2022
	Екземпляр № 1	Арк 16 / 10

11. Рекомендована література

Основна література

1. Декларація ОЕСР «Про міжнародне інвестування та багатонаціональні підприємства» від 21.06.1976, із змінами.
2. Закон України «Про інформацію» від 02.10. 1992 р. № 2658-ХІІ, із змінами.
3. Наказ Міністерства фінансів України від 14.08.2015 №706 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу контрольованих операцій та Порядку опитування уповноважених, посадових осіб та/або працівників платника податків з питань трансфертного ціноутворення».
4. Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.2015 №897 «Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств».
5. Настанови ОЕСР щодо трансфертного ціноутворення для транснаціональних компаній та податкових служб. - Режим доступу: <http://oecdru.org/publics.html>
6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755, із змінами.
7. Постанова КМУ від 04.06.2015 №381 «Про затвердження порядку розрахунку діапазону цін (рентабельності) та медіани такого діапазону для цілей трансфертного ціноутворення».

Допоміжна література

1. Григораш Т.Ф., Поплавська В.О., Шутова Д.М. Переваги та недоліки трансфертного ціноутворення / Т.Ф. Григораш, В.О. Поплавська, Д.М. Шутова [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/1/12.pdf>
2. Десятнюк О., Черевко О. Теоретико-методологічні засади формування трансфертного ціноутворення на мікрорівні в умовах вітчизняної економіки / О. Десятнюк, О. Черевко [Електронний ресурс] – Режим доступу: [file:///C:/Users/%D0%90%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BD/Downloads/econ_2015_1_14 .pdf](file:///C:/Users/%D0%90%D0%B4%D0%BC%D0%B8%D0%BD/Downloads/econ_2015_1_14.pdf)
3. Джох Р.В. Трансфертне ціноутворення: причини виникнення й історія розвитку правового регулювання / Р.В.Джох [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc15/part_1/29.pdf
4. Жукова О.В., Дубницький В.І., Вареня В.О., Косовський М.В., Задрожній Р.Г., Борисов М.П. Трансфертне ціноутворення: український варіант. – К.: Юстініан, 2014. – 184 с.
5. Мішин М., Курілов Є. Трансфертне ціноутворення та план дій BEPS. Вісник Міністерства доходів і зборів України. 2014. № 16. С. 23–26.
6. Морозов М.М. Особливості визначення пов'язаних осіб для цілей трансфертного ціноутворення в Україні: проблемні питання, які можуть виникати при обґрунтуванні пов'язаності, пошуку та розкритті відомостей (інформації) про пов'язаність осіб / М.М.Морозов [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.centre-kiev.kiev.ua/bib/files/npv/9.pdf>.